

Pylkkäsen musiikki k

► Mare ja hänen poikansa konserttiversiona Estonia-talossa

TALLINNA. Suomalaisolistien ja -kapellimestarin sekä Estonian oopperan orkesterin ja kuoron esitys **Tauno Pylkkäsen** oopperasta *Mare ja hänen poikansa* (1943) Estonia-talon konserttisalissa oli eittämätön menestys. Usein parjatun Pylkkäsen oopperavisio ja -musiikki osoittivat sittenkin kantavuutensa.

Se on pieni ihme sikäli, että Pylkkästä ei voi tämän oopperan eikä eräiden muidenkaan oopperoiden vastaanoton perusteella pitää nerokkaana oopperadramaturgina.

Vika ei ole välttämättä **Aino Kallaksen**, Pylkkäsen monien teostensa tekstilähteenä suositman kirjailijan, jos säveltäjän libretto oopperaan *Mare ja hänen poikansa* tarjoaa lähinnä masentavan lukukokemuksen.

Koko tarina on alusta lähtien arvattavissa: Mare-äiti tuottaa itsepsintaisuudellaan ja ajattelukyvyyn puutteellaan ainoan jäljelle jääneen poikansa Imantin sekä oman kuolemansa.

Tarinasta löytyy kaunis ajatus äidin ja pojan läheisestä suhteesta, jonka on täytynyt resonoida kasvatusäitinsä tykättyneen säveltäjän mielessä. Mutta oopperassa äidin poikaan suuntautuva rakkaus on liiallista, sokeaa ja tuhoisaa.

Historiallisena puitteena lib-

OO P P E R A

Tauno Pylkkäsen ooppera Mare ja hänen poikansa Estonia-konserttisalissa. Estonia-oopperatalon sinfoniaorkesteri ja kuoro sekä Ellerhein-lapsikuoro, johtajana Hannu Lintu. Solisteina Kirsi Tiihonen, Raimo Sirkkiä, Juha Uusitalo, Esa Ruuttunen, Juha Riihimäki ja Kai Valtonen.

retolle on tapahtumasarja Liivinmaan Viljandissa 1343. Mare ei halua, että hänen seitsemästä pojastaan viimeinenkin tuhoutuu, kun Imant aikoo 300 toverinsa kanssa vallata Viljandin linnan sekä surmata sen isännän ja kalpararit.

Mare paljastaa hankkeen, nuoret kapinalliset tapetaan, mutta Imant jää henkiin palkintona Maren ilmiannosta. Kun Imant saa tietää tapahtuneesta, hän riistää häpeästä hengen itseltään. Vimmastuneet kyläläiset kivittävät lopuksi Maren kuoliaaksi.

Virolaisten ei ole vaikea löytää oopperasta itselleen läheistä sisältöä, sillä Mare ja hänen poikansa liittyy kiinteästi maan varhaishistoriaan. Lisäksi Aino Kallasta luetaan Viron kouluissa aivan toisessa mitassa kuin Suomessa.

Tauno Pylkkänen (1918–1980) sävelsi

Suomalaiskuulijalle tärkeintä on sittenkin Pylkkäsen musiikki. Vanhoillisuudesta ja syntyäkanaan liiallisesta tonaalisuudesta parjatussa sävelkielessä pohjoismainen verismi puhkeaa kukkaansa.

Musiikki kuoruttaa karun tarinan lumovoimallaan. Melodiikkaa voi toki suoltaa muistakin lähtökohdista, mutta Pylkkänen oli liian kiinni 1900-luvun alun italialaisen oopperan verismossa, **Puccinin** lisäksi **Giordanossa** ja **Cileassa**, ehkä myös ranskalaisessa **Jules Massenetissa**, pystyäkseen jättämään näiden säveltäjien tarjoaman laulullisen kodin.

Tuloksena on ylenpalttinen, kiitollinen laulullisuus, joka teki ja tekee yhä Pylkkäsen oopperoista nimenomaan laulajien oopperoita. Siitä ovat osoituksena monet *Maresta* irrallisina esitetyt numerot: Maren laulu

